

Azbeszttartalmú kőzúzalék Nyugat-Magyarországon: Weiszburg Tamás és Pósfai Mihály az Akadémia podcastjának új adásában

Hosszú szünet után új adással jelentkezik a Magyar Tudományos Akadémia podcastja, a Biztos hang. A beszélgetésben Weiszburg Tamás ásványtani szakértő és Pósfai Mihály, az MTA elnöke járja körül a Nyugat-Magyarországot és Ausztriát érintő azbesztügyet: honnan érkezhettek a kőzúzalék, mekkora lehet az érintett terület, milyen szabályozási hiányosságokra mutat rá az eset, és hogyan segíthet a tudomány a megoldásban.

Hosszú szünet után új adással jelentkezik az Akadémia podcastja. A beszélgetés témája a Nyugat-Magyarországot és Ausztriát érintő azbesztügy, amely több mint kétszázötven magyarországi települést is érinthet. Az elmúlt évtizedben sok tízezer tonna, osztrák bányákból származó azbeszttartalmú kőzúzalék kerülhetett utakra, autóbeállókra, parkokba és játszóterekre. Az adásban Gilicze Bálint és Simon Tamás, az MTA Kommunikációs Főosztályának vezetője kérdezi Weiszburg Tamást, az ELTE Ásványtani Tanszékének korábbi vezetőjét, valamint Pósfai Mihályt, az MTA elnökét, a Pannon Egyetem környezeti ásványtan professzorát.

Európai léptékű ügy lett a nyugat-magyarországi azbesztprobléma

Weiszburg Tamás a beszélgetésben elmondta: jelenleg nem érkezik több azbeszttartalmú kőszállítmány Magyarországra. A négy, serpentinitet bányászó burgenlandi bánya tevékenysége december 31. óta szünetel, a rohonci bánya pedig önkéntesen felfüggesztette a magyarországi szállításokat mindaddig, amíg a kőzetanyagról hiteles, egyértelműen negatív magyarországi vizsgálati eredmény nem születik.

A szakember elmondta: az azbeszt többféle ásvány gyűjtőneve, és az érintett négy bányában a serpentiniben természetesen előforduló krizotil mellett a veszélyesebb amfibol azbeszt is megjelent. Ezért különösen fontos a minták alapos vizsgálata.

A probléma kiterjedése Weiszburg szerint európai léptékben is rendkívüli: azóta, hogy ismert az azbeszt veszélyessége, nem volt példa hasonló nagyságrendű ügyre sem a mennyiség, sem a földrajzi érintettség alapján. A Burgenlandból származó kő főként a nyugat-magyarországi határ mentén, nagyjából 50-60 kilométeres sávban fordulhat elő, elsősorban Zala, Vas és Győr-Moson-Sopron érintett területein.

A szakember kiemelte: nem illegálisan eladott hulladékról van szó, hanem széles körben forgalmazott kőzetről, amely alacsony szállítási költsége miatt terjedhetett el a térségben. Ritkábban az ország belsőbb részeire is kerülhetett belőle, főként díszítőként.

Pósfai Mihály szerint az Akadémia egyik fontos feladata az lehet, hogy gyorsan összehívjon egy interdiszciplináris szakértői fórumot az ügy tudományos háttérének tisztázására. Egy ilyen témanapon ásványtani, műszaki, egészségügyi és jogi szakemberek vizsgálhatnák meg közösen, hogyan alakult ki a helyzet, mit lehet tenni a porzó utak és kőzúzalékok kezelésére, ki viselhet felelősséget, és milyen szabályozási lépések előzhetnek meg a hasonló eseteket.

Pósfai úgy fogalmazott: ritka alkalom, amikor a tudomány nemcsak közvetve, hanem egészen közvetlenül segíthet a társadalomnak.

A beépített azbeszt szabályozott, a természetes előfordulású azbeszt kezelése viszont jogi vakfolt

A beszélgetés nemzetközi összefüggéseket is érint. Weiszburg Tamás felidézte, hogy a szigorú azbesztszabályozás az Egyesült Államokból indult az 1960-as években, miután kimondták az összefüggést az azbesztüzemekben és -bányákban dolgozók megbetegedései, különösen a mezotelióma és a tüdőrák, valamint a munkahelyi ártalom között. A fejlett világban ezt követően fokozatosan elterjedt az azbeszttilalom; Magyarország 2005-ben vezette ki az azbeszttartalmú termékek forgalmazását.

Az ügy ugyanakkor fontos szabályozási hiányosságra is rámutat. Míg a beépített azbeszt eltávolítása szigorúan szabályozott, a természetes előfordulású azbesztre gyakorlatilag nincs külön európai jogi keret. Weiszburg szerint Európa geológiája alapján azonosíthatók lennének azok a kőzettani képződmények, ahol azbeszt előfordulhat, és ezekre bányászati, építési vagy földhasználati korlátozásokat lehetne előírni.

Mint elmondta, nem önmagában az azbeszt jelenléte jelent veszélyt, hanem az, ha a szálak a levegőbe jutnak.

A teljes adás meghallgatható az mta.hu oldalon, illetve a különféle podcast-platformokon, lejátszó és linkek a cikkben: <https://mta.hu/podcast/a-nyugat-magyarorszagi-azbesztkrizisrol-posfai-mihallyal-es-weiszburg-tamassal-115449>

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia Kommunikációs Főosztály
- +36 1 411 6321
- sajt@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:
<https://hellosajto.hu/?p=31024>